### Ինչու՞ ատամնաբույժին այցելել

- Յուրաքանչյուր երեխա արժանի է առողջ սկսելու իր կյանքը:
- Ատամների առողջությունն ընդհանուր առողջության կարևոր մաս է կազմում:
- Ատամների հետ կապված խնդիրները կարող են վաղ սկսվել (առաջին ատամի դուրս գալուն պես)։ Ատամների հիվանդությունը կանխելը շատ ավելի հեշտ է, քան բուժելը։
- Տարրական դպրոց հաճախող 4 աշակերտից 1-ն ատամնափուտ ունի։



Իմ	ծրագրի անվանումը`
Իմ	ատամնաբույժի անունը`
Իմ	ատամնաբույժի հեռախոսի համարը՝
	ատամնաբույժի hասցեն՝

ժամադրություն ստանալու համար զանգահարեք Ձեր ատամնաբույժին։ Եթե չգիտեք, թե ով է Ձեր ատամնաբույժը, կամ ցանկանում եք փոխել Ձեր ատամնաբույժին, խնդրում ենք զանգահարել Ձեր ատամնաբուժական ծրագիր` հետևյալ հեռախոսահամարով.





1-877-550-3875



1-833-493-0428

եթե խնդիրներ ունեք Ձեր ատամնաբուժական ծրագրի հետ, կամ եթե Ձեր ատամնաբուժական ծրագրի աշխատակիցները Ձեզ լավ չեն հասկանում, զանգահարեք «The Department of Managed Health Care»` հետևյալ հեռախոսահամարով. 1-888-466-2219

եթե չգիտեք, թե որ ատամնաբուժական ծրագրում եք ընդգրկված, կամ ցանկանում եք փոխել Ձեր ատամնաբուժական ծրագիրը, խնդրում ենք զանգահարել «Health Care Options»` հետևյալ հեռախոսահամարով.1-800-840-5032



# Ատամների առողջությունը սկսվում է Ձեր երեխայի առաջին ատամի դուրս գալու պահից

Sacramento-ի շրջանում



#### ե՞րբ պետք է Ձեր երեխան ատամնաբույժի այցելի

## 0-1 տարեկանում

#### Ե՞րբ

Առաջին անգամ հարկավոր է երեխային ատամնաբույժի մոտ տանել նրա առաջին ատամը ծկթելուն պես կամ մինչ նրա առաջին տարեդարձը` կախված այն բանից, թե որն է ավելի վաղ տեղի ունենում։ Ձեր ծրագրում ատամնաբույժ գտնելու հարցում օգնություն ստանալու համար տե՛ս այս գրքույկի հետևի երեսը:

#### Ինչու՞

Առաջին ատամի հայտնվելու պես կարող է դրանում խոռոչ առաջանալ, ուստի կարևոր է հնարավորին չափ շուտ երեխային առաջին անգամ ատամնաբույժի մոտ տանել: Առաջին այցելության ժամանակ հարցրեք, թե ինչպես խոզանակեք երեխայի ատամները, ատամնաբույժի հետ խոսեք ֆտորիդի մասին և այն մասին, թե ինչպես կանխեք խոռոչների առաջացումը:

## 2+ տարեկանում

### Ե՞րբ

Յուրաքանչյուր վեց կամ տասներկու ամիսը մեկ, կամ ինչպես Ձեր երեխայի ատամնաբույժը խորհուրդ կտա։

#### Ինչու՞

Մանկապարտեզի տարիքում երեխաների 50%ն արդեն ատամների հետ կապված խնդիրներ



ե ունենում։
Կանոնավոր
Կերպով
ատամնաբույժին
այցելելով կարելի
է հայտնաբերել
խոռոչների
առաջացման
վաղ նշանները
և թույլ չտալ, որ
նոր խոռոչներ

# Ինչպե՞ս կարող եք օգնել

## **0-1** տարեկանում Ինչպե՞ս կարող եք օգնել

եթե քնելուց առաջ երեխային շիշ եք տալիս, ապա միայն ջուր տվեք (մայրական կամ արհեստական կաթ, հյութ կամ քաղցր ըմպելիքներ մի՛ տվեք)։ Մինչև առաջին ատամի դուրս գալը խավավոր լաթով մեղմորեն շփեք մանկան լնդերը (ապա անցեք ատամի փափուկ խոզանակի)։

## **1-2** տարեկանում Ինչպե՞ս կարող եք օգնել

Ատամի մի փոքր ֆտորային մածուկով առավոտյան և քնելուց առաջ խոզանակեք մանկան ատամները։ Ուշադրությամբ զննեք, թե արդյոք խոռոչների առաջացման նշաններ չկան (կավճանման, սպիտակ-շագանակագույն հատվածներ ատամների վրա` լնդերի մոտ)։ Երեխայի բուժկանխարգելիչ ստուգումների ժամանակ բժշկին խնդրեք երեխայի ատամներին ֆտորային լաք քսել։ Երեխան պետք է արդեն ո՛չ թե շշից, այլ բաժակից խմի։ Միայն ուտելու ժամերին կաթ կամ հյութ տվեք, իսկ դրանց միջև ընկած ժամանակ ջուր տվեք։

## **2-6 տարեկանում** Ինչպե՞ս կարող եք օգնել

Շարունակեք ամեն առավոտ և քնելուց առաջ ատամի խոզանակի վրա սիսեռի չափ ատամի մածուկ դնելով մաքրել երեխայի ատամները։ Մինչև 7–8 տարեկան երեխաներն առանց Ձեր օգնության չեն կարող ինչպես հարկն է խոզանակել ատամները, բայց երբ Դուք վերջացնեք երեխայի ատամները մաքրել, թույլ տվեք նրանց ինքնուրույն փորձել, որ սովորեն։ Երեխայի օրաբաժնում սահմանափակեք շաքարով ըմպելիքները և կերակուրները։

## 6-12 տարեկանում Ինչպե՞ս կարող եք օգնել

երեխաներին թույլ տվեք ինքնուրույն մաքրել ատամները, բայց շարունակեք օգնել նրանց, որպեսզի լավ անեն դա։ Քնելուց առաջ օգնեք նրանց ատամի թելով մաքրել ատամների արանքները։ Խոռոչների առաջացումը կանխելու համար երեխայի ատամնաբույժի հետ խոսեք ծեփանյութերի և ֆտորիդի մասին։ Շարունակեք երեխայի օրաբաժնում սահմանափակել շաքարով ըմպելիքները և կերակուրները։

## 12+ տարեկանում Ինչպե՞ս կարող եք օգնել

Շարունակեք օրական առնվազն երկու անգամ ստուգել, թե ինչպես է երեխան մաքրում ատամները։ Սահմանափակեք սպորտային և գազով ըմպելիքները և ամբողջապես բացառեք էներգիան բարձրացնող ըմպելիքները։ Խոսեք երեխայի ատամնաբույժի հետ ծեփանյութերի և ֆտորիդի մասին` խոռոչների առաջացումը կանխելու համար, և մարզական խաղերի ժամանակ պաշտպանական ատամնաշար դնելու մասին։

## Ցանկացած տարիքում Ինչպե՞ս կարող եք օգնել

Դուք՝ ծնողը, կարող եք օգնել կանխել ատամի խոռոչների առաջացումը։ Երեխայի բուժկանխարգելիչ ստուգումների ժամանակ բժշկին խնդրեք երեխայի ատամներին ֆտորային լաք քսել։ Յուրաքանչյուր երեխա պետք է իր ատամի խոզանակն ունենա և միայն ինքն օգտվի դրանից։ Մի՛ վախեցեք հարցեր տալ։ Ձեր բժիշկը և ատամնաբույժը պատրաստ են Ձեզ օգնելու։